

ยาจันทลีลาเป็นยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ มีตัวยาคือพืชสมุนไพร 9 ชนิด คือ โขจรสวรรค์ (*Angelica dahurica* Benth.), โขจรเข็ม [Atractylodes lancea (Thunb.) DC.], โขจรจุฬาลัมพา (*Artemisia annua* L.), กระดอม [*Gymnopetalum cochinchinense* (Lour.) Kurz], จันทน์เทศ (*Myristica fragrans* Houtt.), จันทน์แดง (*Pterocarpus santalinus* L.f.), บอระเพ็ด [*Tinospora crispa* (L.) Miers ex Hook.f. & Thoms.], และรากปลาไหลเผือก (*Eurycoma longifolia* Jack) หนักถึงละ 4 ส่วน และพิมเสน (Borneo camphor) หนัก 1 ส่วน มีสรรพคุณแก้ไข้ ไข้เปลี่ยนฤดู เป็นต้น ขนาดรับประทาน 0.5 กรัม ทุก 4 ชั่วโมง การวิจัยนี้เป็นการศึกษาฤทธิ์ในการลดไข้ของยาจันทลีลาในมนุษย์ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาว่ายาจันทลีลาสามารถลดไข้ได้จริงหรือไม่ โดยศึกษาในโรงพยาบาลของรัฐ 2 แห่ง คัดเลือกผู้ป่วยที่เป็นไข้ วัดอุณหภูมิทางปากได้ 38.00 องศาเซลเซียส หรือสูงกว่า เข้าร่วมโครงการ จำนวน 18 คน อายุระหว่าง 16–55 ปี วัดค่าเฉลี่ยอุณหภูมิทางปาก ชั่วโมงที่ 0 ก่อนให้ยา เท่ากับ  $38.6 \pm 0.2$  องศาเซลเซียส ให้ยาจันทลีลาขนาด 500 มิลลิกรัม จำนวน 1 เม็ด ทุก 4 ชั่วโมง วัดอุณหภูมิทางปากทุก 4 ชั่วโมง จนครบ 72 ชั่วโมง พบว่าตั้งแต่ชั่วโมงที่ 0 ถึง ชั่วโมงที่ 4 ค่าเฉลี่ยอุณหภูมิวัดทางปากเป็น  $38.4 \pm 0.2$  องศาเซลเซียส แสดงว่าในช่วงตั้งแต่ให้ยาถึง ชั่วโมงที่ 4 ยาจันทลีลาไม่สามารถลดไข้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > 0.05$ )

Chanta-lee-la, one of the Thai famous traditional herbal formulas, consists of nine herbs: Kot So (*Angelica dahurica* Benth.), Kot Kamao [*Atractylodes lancea* (Thunb.) DC.], Kot Chula-lumpa (*Artemisia annua* L.), Kadom [*Gymnopetalum cochinchinense* (Lour.) Kurz], Chanthet (*Myristica fragrans* Houtt.), Chandaeng (*Pterocarpus santalinus* L.f.), Boraphet [*Tinospora crispa* (L.) Miers ex Hook.f. & Thoms.], and Plalai Phueak (*Eurycoma longifolia* Jack), four parts each, and one part of Phimsen (Borneo camphor). This traditional household remedy is used as an antipyretic drug at the minimal dose of 0.5 g every 4 hours. This research is aimed to prove clinically the antipyretic activity of this herbal remedy. Eighteen volunteers (of both sexes with the ages 16-55 years) in two governmental hospitals with mean oral temperature of  $38.6 \pm 0.2$  °C were recruited, and 500 mg Chanta-lee-la were given every 4 hours for 3 days. The oral temperatures were followed every 4 hour from 0-72 hours. The mean oral temperature of the volunteers at 4 hour after the first dose of Chanta-lee-la was  $38.4 \pm 0.2$  °C, indicated that this herbal remedy is not significantly reduced the fever in the volunteers studied ( $p > 0.05$ ).